

FILMENS FRIHEDSKÆMPE

I efteråret 1993 stiftedes FilmFree fonden i Holland. Organisationen er international og fungerer i stil med Amnesty International og PEN som et organ, der forsøger at værne om ytringsfriheden i almindelighed og filmmagernes rettigheder i særdeleshed. Idéen opstod blandt gæstende filmfolk ved Rotterdam Filmfestival, der i 1991 netop havde temaet *The Limits of Liberty*. Året efter fulgte man op med en konference, der tog initiativet til fondens stiftelse. Filmmediet er langt synligere end til eksempel det skrevne ord, og derfor har filmfolk endnu sværere ved at unddrage sig tankepolitiets vagtsomme øjne. I FilmFrees arkiver findes beretninger om alt fra almindelig censur til frihedsberøvelse og tortur, og ikke overraskende er det udviklingslandene der er mest i fokus. Fondens administrerende (og indtil videre ulønnede) leder Richard van den Brink oplyser, at man for tiden navnlig beskæftiger sig med filmfolkenes forhold i Kina, Iran og Tyrkiet. Interesserer man sig for disse emner, og ikke mindst filmen som kampvåben, kan man finde meget nyttig viden i det engelsk/spansk-sprogede Zebra News, der udkommer kvarstalsvis.

Tidskriftet finansieres af EU og DANIDA, og er gratis for abonnenter i alle underprivilegerede lande.

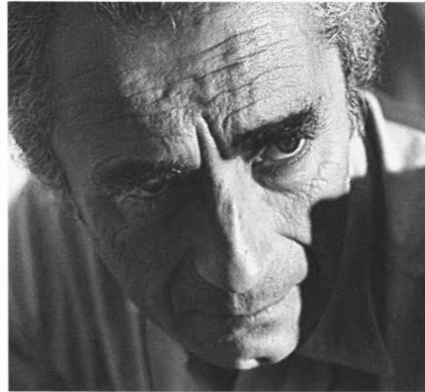
Bladet beskæftiger sig med audiovisuel produktion om såkaldte Nord-Syd emner, en term der groft sagt dækker forholdet mellem u- og i-lande. Zebra News dækker film- og videofestivaler i det tidligere Østeuropa og vidt omkring i den tredje verden, men kommer også grundigt omkring emner som censur og produktions- og distributionsvilkår, og der lægges ikke skjul på et (medie)politisk sigte med alle aktiviteterne, der også omfatter research og seminarer.

Kim Foss

Adresser:

FilmFree, Kleine-Gartmanplantsoen 10, 1017 RR Amsterdam, Holland.

Zebra News, c/o SPOR, Elmegade 5, 1 sal, 2200 Kbh. N.

DEN DANSKE PLAKAT

Har postmodernismens fase ikke været den mest ophidsende rent kunstnerisk, har den i langt højere grad bragt et frugtbart opbrud i de ellers fastlåste forskeres traditionelle, lukkede fagområder.

For første gang i filmens lange historie er deciderede filmemner indenfor andre specialområder angående andre medier ikke nødvendigvis bedreviddende skildret af en såkaldt indkaldt filmspecialist.

Hvad Orth på Brandts Klædefabrik fik ud af Rockens billeder var givende for enhver filmforsker. Der var viden, der var kombinationsevne.

Hvad Kunstindustrimuseets Lars Dybdahl får ud af teater, film og festivals på ca. 10 sider i en bog – ganske vist i A-4 format på 381 sider, *Den danske plakat*, er virkelig også grundforskning, der kan komme enhver dansk filmforsker til gode. Med al respekt for emnets anpart i et flot historisk overblik fra 1720'erne til samtiden, er det en ovenud glimrende vægtning. Særemnet film er behandlet med respektfuld indsigt og får på den føje plads, der er givet, både illustrativ og saglig vægt. De væsentligste plakatkunstnere er inddraget, deres teknikker grundigt beskrevet. Respekten for den pågældende plakats referentielle ramme er opretholdt.

Det er derfor nødvendigt for filmforskere at være opmærksomme på den slags værkers eksistens, hvor overblikket til den øvrige brede kommunikationskontekst bibeholdes.

Carl Nørrested

Lars Dydbal: Den danske plakat. Borgens Forlag 1994. 450 kr.

ANTONIONI

Efter sin hjerneblødning for et par år siden regnede man næppe med, at den nu 81-årige italienske instruktør, Michelangelo Antonioni, ville lave flere spillefilm. Men nu er der godt nyt fra en af den moderne films største mænd: Antonioni, hans gamle manusforfatter Tonino Guerra samt Wim Wenders arbejder sammen på en ny film, der sandsynligvis skal hedde *Oltre le nuvole*, meddeler den italienske avis *La Repubblica*. Udgangspunktet for filmen er 4-5 af fortællingerne fra Antonionis bog fra 1983 *Quel bowling sul Tevere*. Wenders forklarer, at filmen, som nok skal indspilles i løbet af sommeren, bliver meget forskellig fra hans egne spillefilm – 'det er Antonionis film, jeg hjælper kun til', siger Wenders. Den norditalienske instruktørs hustru, Enrica Fico, forsikrer om, at der er stor affinitet mellem de tre filmmagere, mens Guerra udtrykker det sådan: 'et nyt filmeventyr er begyndt'.

Ole Steen Nilsson

OSCAR-1994

I betragtning af at en Oscar-pris for en film kan betyde en merindtægt på 20-25 millioner dollars, så er denne traditionsrige og lettere bedagede prisuddeling ikke helt uinteressant. Og så er jo en chance for at se alle vore favoritter, og noget af det bedste (?) Hollywood kan præstere. Og ganske rigtigt, den 22.marts om natten sad vi der så igen – samtlige fem timer! De store vogne kørte frem, og stjernerne ankom. De heldige blev ligefrem interviewet til tv. De mindre heldige - som Carole Bayer Sager (fru Burt Bacharach) – måtte se sig hensat til patetiske små hop på stedet, i et forgæves håb om at de to tv-kommentatorer ville få øje på dem. Aftenens fornyelse bestod i, at Whoopi Goldberg skulle være aftenens vært. Ikke bare den første kvindelige, men første *sorte!* Den rolle klarede hun med glans, og det på trods af at hun skulle afløse Billy Crystal. Den sødme hun demonstrerede, skulle hun måske overveje at bruge i sine film? Aftenens 'bedste ansigtsudtryk'-pris gik til selvsamme Woopie Goldberg, da scenen blev indtaget af to *Beetho*

ven-Skt.-Bernhards-stjerner. Aftenens 'genoplivede stjerne'-pris gik til Deborah Kerr som udrød: 'I have never been so frighten in my life!', mens aftenens mest smagløse indslag var Debbie-Allen-balletten; en art gymnastikopvisning skabt til musikken fra bl.a. *Schindlers Liste* og *The Piano!* HITTIME! Aftenens bedste takketale blev 'leveret' af 11-årige Anna Paquin: 'støn - støn -støn - støn - fnis - støn - støn - fnis'! Mest relevante navn for en vinder må simpelthen være scenografen Ewa Braun fra *Schindlers Liste!* Bedste prisoverrækker var naturligvis Harrison Ford. Tom Hanks prøvede faktisk at sige noget i sin tale, men hvad var det han ville sige?

Hvorfor var den geniale musik til *The Piano* end ikke nomineret? Samme musik som både instruktør og hovedrolleindehaver fremhævede, som det essentielle i filmen. I øvrigt må vi håbe, at Anna Paquin så sin film *The Piano*, mens hun var i U.S.A. I sit hjemland New Zealand må hun nemlig ikke, da den er forbudt for børn under 16! En lang nat lakkede mod enden omkring kl. 7, men trods enkelte absencer aftalte vi at gentage succesen næste år - og næste - og næste...

Claus Kjær

SOMMERFESTIVAL PÅ DET DANSKE FILMVÆRKSTED

Hvert andet år laver Det danske Filmværksted en film- og videofestival for at samle internationale eksperimentatorer. Den sidste var ved at koste mig min sunde fornuft, men det betyder ikke, at jeg ikke vil kaste mig over denne med samme glubende appetit. I 1992 var det en såkaldt subversiv festival og det bliver det vel osse i 1994. Selvfølgelig kan forekomme selvtilstrækkelig. Som et helt nyt tiltag laver en undergruppe super-8-mm-festival med gamle og nye titler. Festivalen vil atter blive fulgt af et digert katalog. Intentionerne er gode. Der er blot den hage ved arrangementet, at værkstedsbrugerne næsten anvender alle deres ressourcer på iværksættelsen og sjældent får set værkerne.

Her kan man orientere sig i de navne der har cirkuleret på internationale gallerier og alternative festivaler samt se nogle enkelte nyere skæve spillefilm og genopdage ellers glemte kultfilm. Gengangere er navne som George Kuchar, Craig Baldwin, Robert Cahen, Lynn Hershman, Skip Blumberg, Gary Hill og Vladimir Kobrin.

Det allermost interessante ved sidste festival - og åbenbart osse denne - var/er de politiske videodokumentarister. Her kan man stifte bekendtskab med Jon Alper's *Cuba/ Between a Blocade*, den libanesiske *This is not Beirut*, der både er et uhyggeligt portræt af byen samt den splittede psykiske tilstand der opstår hos dokumentaristen Jayce Sallom, Tadio Radovans franskproducerede *Les vivants et les morts de Sarajevo*.

Grumheden kan kun udjævnnes med klassisk musik. For de mange mennesker der gik forgæves i Husets Biograf, bliver der mulighed for at se den kontroversielle tyske dokumentarfilm *Beruf Neonazi* af Winfried Bonengel.

Den største oplevelse på sidste festival var for mange at stifte bekendtskab med Frederick Wisemanns henlagte *Titicut Follies*, der effektivt udleverede amerikansk psykiatri - en chokerende oplevelse fra 1967. Wiseman er atter repræsenteret ved Zoo.

Endvidere introduceres den mærkelige rastløse schweiziske heimafilm og road movie-instruktør Christian Schocher, som folk ikke gad opsøge, da Delta Bio holdt schweizisk filmuge. Giv han en chance nu.

Traditionen tro sørger festivalen osse for glimrende samtidsdokumenter af vidtrækkende kulturmanifestationer. godbidder er et tysk dokument omkring det indflydelsesrige band Einstürzende Neubauten samt premiere på Lars Movins videodokumentation af den internationale FLUXUS-bevægelse, der osse har danske rødder.

Jeg tror KOSMORAMA-læsere har godt af at stifte bekendtskab med nogle af de græsrodder der i sommeren kommer til at spire i Værkstedet og Vester Vov Vov.

Carl Nørrested

Copenhagen Film + Video Workshop Festival 2. til 8. juni i Vester Vov Vov og på Det danske Filmværksted

OVERBLIK

Vi har en kreativ undergrund i Danmark. Det kan man forsikre sig om i to digre kataloger fra henholdsvis Det danske Filmværksted i København (Film/video. Katalog 1987-93) og Det danske Videoværksted i Haderslev (A World of Video. Værkkatalog 1987-93). Tilsammen udgør de ca. 1000 titler, beskrevet med udførlige credits og kort handlingsbeskrivelse på dansk og engelsk. Beskrivelserne af værkerne kan ofte forekomme mangelfuld, da den baserer sig på producenterens egne udsagn.

Det er værker, der for størstedelens vedkommende står uden egentlig distributører, hvis eget liv er hen-

vist til de rammer de myreflittige værksteder byder dem. Enkelte når internationale festivaler og de bekendteste titler optræder som deciderede salgskassetter.

Det er godt at konstatere, at kreativiteten er uformindsket, og at værkstederne med mellemrum udsender disse kataloger. Det betyder en vedvarende ajourføring af undergrunden. Videoværkstedkataloget er genreopdelt, mens Filmværkstedkataloget er alfabetiseret efter instruktører. Overblikket klæres for begges vedkommende med et glimrende stikordsregister. Det er beklageligt at konstatere hvor få film- og videojournalister der bekymrer sig om denne vedvarende grøde. CN